

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Ecce enim concitabo chaldæos, gentem amaram & celerem,
pertranseuntem septa terre, ut occupet habitationes non suas, gentem
atrocem atque terribilem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

ANNOTATIONES.

experimento repererit. Quare hac sententia recte ad
ingens illud opus, quo terra uastanda erat, Habacuc
autur. Et Paulus ne utiquam impertinēter ad maximū
Dei opus de Christi resurrectione utitur, qd' tū factum
erat, nam neutrum credebatur. Sicut & indies quibus
cūq; scripturæ authoritatibus uti possumus aduersus
Papam & impios, quas de Hierosolymorum uastatio
ne Propheta prædixerunt, ut si dicam, Effecit Deus
in Papatu, quæ nemo unquam credidisset, quisquis etiā
nunciasset. Atq; porrò in eo faciet, quæ iam nemo cre-
dit, etiam si prænuncientur, attamē cognoscetur olim.
Tantūdem Habacuc uult dicere, Sanè Deus quicquam
operabitur, quod non creditis, dum dicitur, donec ipsi
experiamini. Quod uero D. Paulus ait, Respicite con-
temptores, & Habacuc, Videte ad gentes &c. in caus-
sa est, quòd aliam translationem Paulus sequutus sit. In
quo tamen nihil situm est, eadem enim utrinque
mens est.

Ecce enim concitabo chaldæos, gen-
tem amaram & celerem, pertranseun-
tem septa terræ, ut occupet habitatio-
nes non suas, gentem atrocem atque
terribilem.

He sunt mina, in contemptores, obihura' osq; pec-
catores, quas tamen ipsi ludibrio exposuerunt ac ri-
serunt, perinde atq; generi Lot Gen. 19. Propheta qui-

C 3 dem

dem uehementer rem exaggerat, siquidem lubens illos
 terrefaceret, & ad uitae suae inuouationem reduceret.
 Hic enim, non leuicis super eos hostes missurum deum
 praedicat, ceterum Chaldaeos, id est, Caesarem Babylo
 niae. Illud enim imperium tum in flore erat, augmenta
 baturq; assiduò, ac tantum fuit atq; si nobis hodie cum
 Turca quidam minitarentur, qui potentior & peior
 esset, quam ut ferre possent uires nostrae. Quod &
 multo horribilius sonaret, quam si uilior quisquã prin
 cipum circum nos iacentium tale quoddam moliretur.
 Ad haec addit, esse amaram gentem, id est, uehementer
 ferocem ac malam, quòd erudeliter & tyrannice cum
 terra populoq; agat, quae non sperni, sed timeri uelut.
 Quòd si qui resisterint ei, cruciat eam in tantum, ut ca
 pite penetret. Quare opus est, ut sibi Iudaei timeant, ne
 que cogitè Chaldaeos, uel segnes, uel ignauos esse. Prae
 terea ueloces sunt, ac festini admodum, ut iterum Iudae
 is putandum non sit, quòd remotiores sint, quam ut ce
 leriter adesse possint. Veluti si dicat: Emendate uos dis
 lecti filij, neq; cogitationibus uestris fidite, ut arbitre
 mini Chaldaeos non tam acres esse, aut nimis remotos,
 Iudaeis uobis praecipue acerbi & infensi sunt, praecum
 Etis alijs, ac uelociter aduenient.

Tertio, copias illorum demonstrat. Pertransibunt
 inquit, totam terram, id est, terra Chaldaeis replebitur.
 Ac si dicat: Si uos non territat, q; tam potentissimū im
 perium aduersum uos excitatur, id uobis terrorem in
 cuieret, quòd adeo acerba & ferox gens est, uobisq;

A N N O T A T I O N E S.

potissimū in seusa. Si neq; hoc, terrori uobis id saltē fue-
 rit, q; tam uelox, expedita & instructa est contra uos.
 Sin & hoc nihil efficiet, ppendite illorū immensas co-
 pias, uestri uero tantillū numerum, ut pedibus uos illi
 contererēt. Oportet Iudæos omnino tutos nihilq; timē-
 tes imperij Assyriorū fuisse, q; tam acriter ac potēter
 illos propheta deterreat. Hoc enim freti erant, q; popu-
 lus dei esset, nec ideo interituros se unquā cogitarent.
 Ideo pergit propheta, et magis exaggerat. Occupabit
 inquit, habitationes non suas. i. omnes ciuitates uestras
 et aedes, quas non illi, sed uos exedificastis. Neq; illi cu-
 re erit (sicut et uere uobis nō pderit) q; Ierusalē ciui-
 tas dei et habitatio sit, qua maxime Iudæi fisci sunt. Atq;
 frustra est, Babylonicū oīa occupabūt, quantūuis non
 sua, est enim atrox et terribilis gens. Et elegāter Haba-
 cuc, Habitationes (inquit) nō suas, noluit dicere, Cōmo-
 rationē dei, ut Ierusalē et templū. Tum tēporis pericu-
 losum, noxiū, & blasphemū erat, si quis Hierosolyma
 diruenda cōfirmaret, ubi deus ipse demoraretur, neq;
 hoc uulgus ullo pacto audire poterat. Quocirca huius
 modi uerba Habacuc uitat, iuxta tamen dicens tantū,
 q; omnia huiusmodi sub eo comprehendantur.

Iudicabit & premet pro suo more.

Rationem addit, quare Babylonica gens tam seua
 terribilisq; sit, neq; enim iudicat, aut sententiam fert,
 pro alicuius terræ lege aut cōsuetudine, nec iuxta legē
 uestram, sed pro sua libidine uobiscum aget, fructurq;